İNKILAP TARİHİ

10 soru • 10 net • Tam isabet

DENEME NO:1

8. SINIF

MEB MÜFREDATINA VE ÖĞRENME ÇIKTILARINA UYGUN OLARAK HAZIRLANMIŞTIR.

Adı ve Soyadı .....

Sınıfı / Şubesi .....

Öğrenci Numarası .....

ONUR HOCA İLE

10'DA 10

DENEMELERİ

Yeni ve Özgün Sorularla

1. Ünite: Bir Kahraman Doğuyor

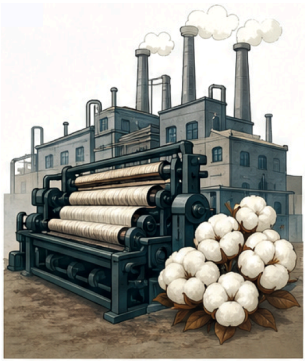

@akmese.onur

www.akmeseonur.com

Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

1

İngiliz kumaş fabrikatörü: "Yeni icat ettiğimiz buharlı dokuma makineleri sayesinde artık günde binlerce metre kumaşı, el tezgâhlarına göre çok daha düşük maliyetle üretebiliyoruz. Ancak bu makineleri durmaksızın çalıştırmak için sürekli pamuğa ve ürettiğimiz bu büyük miktardaki kumaşı satacak yeni alıcılara ihtiyacımız var."

Osmanlı pamuk tüccarı: "Topraklarımızda yetişen kaliteli pamuğu en yüksek fiyatı veren İngiliz fabrikatörlere satıyoruz. Bu durum bize kısa vadede iyi kâr getiriyor."

Osmanlı dokuma esnafı: "Yıllardır el tezgâhında ürettiğim kumaşları satarak geçiniyordum. Ancak son zamanlarda İngiltere'den gelen o kadar ucuz kumaşlar var ki benim maliyetimin yarısına satılıyor. Artık kimse benden alışveriş yapmıyor ve dükkânımı kapatmak üzereyim."

Verilenlere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Sanayileşen Avrupa, Osmanlı Devleti'ni bir ham madde kaynağı olarak görmüştür.
B) Osmanlı Devleti, Avrupa'nın açık pazarı hâline gelirken yerli üreticiler rekabette zorlanmıştır.
C) İngiltere'nin ham madde ve pazar arayışı, Osmanlı dokuma esnafını olumlu yönde etkilemiştir.
D) Avrupa'daki teknolojik gelişmeler, Osmanlı Devleti'nde geleneksel üretim yapan esnafı olumsuz etkilemiştir.

2

Bir tarihçinin Mustafa Kemal'in I. Dünya Savaşı öncesindeki askerlik hayatını değerlendirdiği metin şöyledir:

"Mustafa Kemal'in ilk görev yeri olan Şam'da ülke sorunlarına çözüm aramak için Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurması, onun sadece bir asker değil, aynı zamanda bir dava adamı olduğunu gösteriyordu. Daha sonra 31 Mart Olayı'nda meşrutiyeti korumak için Hareket Ordusu'nda kurmay başkanı olarak görev alması, onun yenilikçi ve anayasal düzenden yana tavrını ortaya koydu.

Trablusgarp'ta ise devletin ordu gönderemediği bir durumda gönüllü olarak bölgeye gidip yerel halkı sömürgeci bir güce karşı başarıyla örgütledi. Ancak bu askerî başarıya rağmen Balkan Savaşlarının başlaması üzerine Osmanlı yönetimi, Trablusgarp'ı İtalya'ya bırakmak zorunda kaldı. Mustafa Kemal, ordunun siyasete karışmasına karşı çıkmıştı. Balkan Savaşlarında yaşanan büyük yenilgi, bu konudaki kaygılarının haklılığını gösterdi."

Tarihçinin bu değerlendirmesine göre Mustafa Kemal'in I. Dünya Savaşı öncesindeki askerlik hayatı hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Çabalarının, devletin kötü gidişatını durdurmaya tek başına yetmediğine.
B) Yalnızca komutanlarından aldığı emirleri uyguladığına.
C) Bütün görevlerini sadece başkent İstanbul'da yaptığına.
D) İttihat ve Terakki yönetimiyle her konuda anlaştığına.

3 Bir sosyal bilgiler öğretmeni, 19. yüzyılda Osmanlı Devleti'ndeki bazı önemli gelişmelerin temel amaçlarını öğrencilerine sormuş ve şu cevapları almıştır:

Ayşe: "Tanzimat Fermanı ile kanun gücünün üstünlüğü kabul edilmiş, halkın can ve mal güvenliği devlet güvencesine alınarak azınlık isyanlarının önüne geçilmek istenmiştir."

Burak: "Kanun-ı Esasi'nin ilanıyla anayasal bir düzene geçilmiş, meclisin açılmasıyla halkın seçtiği temsilciler aracılığıyla yönetime katılması sağlanmıştır. Böylece devletin dağılması engellenmeye çalışılmıştır."

Şerife: "Düyun-ı Umumiye İdaresi, Osmanlı Devleti'nin borçlarını daha planlı ödeyebilmesi için kendi kurduğu modern bir maliye teşkilatıdır. Bu kurum sayesinde ekonomi düzelme sürecine girmiştir."

Ömer: "Islahat Fermanı ile Avrupalı devletlerin baskısı sonucu gayrimüslimlere daha geniş haklar tanınmış, böylece onların devlete olan bağlılıklarının artırılması hedeflenmiştir."

Bu öğrencilerden hangisinin açıklaması, söz konusu gelişmenin temel amacını ve niteliğini yanlış yansıtmaktadır?

A) Ayşe
B) Şerife
C) Burak
D) Ömer

4 Aşağıda, 1815 yılında Belgrad'da yaşayan bir Sırp gencinin düşüncelerini yansıtan temsili bir mektup verilmiştir:

"Babam, dedemin yıllarca Osmanlı sancağı altında sadakatle hizmet ettiğini anlatır. Ama biz yeni nesil, bu durumu kabul etmiyoruz. Bizler Osmanlı tebaası değil, Sırpız. Kendi dilimiz, kendi kilisemiz, kendi şanlı tarihimiz var. Paris'ten yayılan o yeni fikirleri duyuyoruz: Her millet kendi kaderini tayin etmeli, kendi devletini kurmalıdır. Artık bu çok uluslu imparatorluğun bir parçası olmak istemiyoruz. Zamanı geldiğinde kendi bağımsız bayrağımızı bu topraklarda dalgalandıracağız."

Bu mektuptaki ifadeler, Fransız İhtilali'nin yaydığı fikirlerin Osmanlı Devleti üzerindeki hangi etkisini en iyi göstermektedir?

A) Sanayi İnkılabı'nın etkisiyle devletin ekonomik olarak Avrupa'ya bağımlı hâle gelmesini.
B) Yönetimin, anayasal bir düzen kurarak halka yeni haklar tanımak zorunda kalmasını.
C) Batılılaşma çabalarının toplum içinde kültürel çatışmalara yol açmasını.
D) Milliyetçilik düşüncesinin çok uluslu imparatorluk yapısını bölme tehdidi oluşturmasını.

5

Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü Selanik, 19. yüzyılda önemli bir Osmanlı liman kentiydi. Deniz yoluyla dünya ticaretine, demir yoluyla ise Avrupa'nın önemli şehirlerine bağlanmıştı. Bu ulaşım imkânları sayesinde şehir hem ekonomik olarak canlanmış hem de Avrupa'da basılan gazete, dergi ve kitapların kolayca ulaştığı bir merkez hâline gelmişti.

Bu durum; Türkler, Rumlar, Bulgarlar, Sırplar ve Yahudiler gibi pek çok farklı topluluğun bir arada yaşadığı şehrin sosyal yapısını zenginleştirmiş ve farklı fikirlerin yayılmasına olanak tanımıştı.

Bu metinden hareketle Selanik şehriyle ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşılamaz?

A) Şehrin ekonomik olarak canlanmasında hangi ulaşım olanakları etkili olmuştur?
B) Avrupa'daki fikirlerin şehirde yayılmasını kolaylaştıran etkenler nelerdir?
C) Selanik'in çok uluslu sosyal yapısı hangi topluluklardan oluşmaktaydı?
D) Şehrin Osmanlı Devleti için taşıdığı askerî ve stratejik önem neydi?

6

19. yüzyılın sonunda Selanik'te yaşayan dört gencin eğitimleri ve hayalleri şöyledir:

Ahmet: Medrese mezunudur. Devletin geleneksel yönetim anlayışını ve şer'î hukuku korumasını istemektedir.

Dimitri: Rum okulu mezunudur. Hayali, Yunanistan'ın yardımıyla bağımsız bir devlet kurmaktır.

Salih: Batılı tarzda eğitim veren Mülkiye Mektebi mezunudur. Hayali, devleti Paris'teki gibi modern bir yönetimle kurtarmaktır.

Mustafa: Askerî rüştiye mezunudur. Hayali, subay olup vatanı zor durumdan kurtarmaktır.

Yukarıdaki bilgilere bakarak Osmanlı eğitim sistemi hakkında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

A) Askerî okulların, diğer okul türlerine göre çok daha iyi eğitim verdiği.
B) Farklı eğitim anlayışlarının, insanların ortak bir amaç ve fikir etrafında birleşmesini zorlaştırdığı.
C) Ülke genelinde okuma yazma bilen insan sayısının çok yüksek olduğu.
D) Farklı okul türlerinin açılmasının devletin ekonomisini hızla geliştirdiği.

7

Mustafa Kemal, Selanik'te askerî okula başlamasıyla disiplinli bir eğitim almış ve yabancı dilin önemini kavramıştır. Manastır'da ise düşünce dünyası daha da gelişmiştir. Burada arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyat ve hitabete ilgi duymuş, tarih öğretmeninin etkisiyle millî bilinci güçlenmiş, Ali Fethi gibi arkadaşları aracılığıyla Batılı düşünürleri tanımıştır. İstanbul'da ise bu birikim, ülke sorunlarına yönelik etkin bir ilgiye dönüşmüş; arkadaşlarıyla birlikte devletin durumu hakkında el yazması gazeteler çıkarmıştır.

Metne göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Öğrenim gördüğü okullar ve yaşadığı şehirler, düşünce dünyasının gelişmesine katkı sağlamıştır.
B) Gelişiminde en büyük rolü yalnızca okul arkadaşları oynamıştır.
C) Aldığı eğitimler onu sadece askerlik mesleğine odaklandırmıştır.
D) İstanbul'a geldikten sonra Batı'daki fikirlerle ilk kez tanışmıştır.

8

İtalya ile yürüttüğü savaşı henüz bitirememiş olan Osmanlı Devleti, kısa süre sonra yeni bir tehlikeyle karşılaştı. Rusya'nın desteği ve milliyetçilik akımının etkisiyle Bulgaristan, Sırbistan, Yunanistan ve Karadağ birleşerek Osmanlı Devleti'ne saldırdı.

Osmanlı ordusu büyük bir yenilgi aldı. Bu yenilginin önemli nedenlerinden biri, subaylar arasındaki siyasi çekişmelerin ordunun düzenini ve disiplinini bozmasıydı. Mustafa Kemal de Gelibolu'da görevliyken bu sorunlara yakından tanık oldu.

Bu metinden Balkan Savaşları ile ilgili çıkarılabilecek en temel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Osmanlı donanmasının kara ordusundan daha güçlü olduğu.
B) Balkan devletleriyle yapılan ittifakların Osmanlı Devleti'ni güçlendirdiği.
C) Ordudaki siyasi bölünmelerin vatan savunmasını zayıflattığı.
D) Trablusgarp'taki askerî başarının Balkanlarda da tekrarlandığı.

9

31 Mart Olayı olarak bilinen meşrutiyet karşıtı isyan çıktığında Mustafa Kemal, bu isyanı bastırmak için Selanik'te kurulan Hareket Ordusu'nda kurmay başkanı olarak görevlendirildi. Ancak bu görevde sadece askerî planlamayla yetinmedi. Ordunun kuruluş çalışmalarında yer aldı, orduya "Hareket Ordusu" adını verdi ve İstanbul'a girildiğinde halka duyurulacak bildiriyi kaleme aldı.

Mustafa Kemal'in bu görev sırasındaki faaliyetleri incelendiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Olayların gidişatına yön veren bir liderlik sergilediğine.
B) Askerî çalışmalarının yanında siyasi gelişmelerle de ilgilendiğine.
C) Yeniliklerin ve anayasal düzenin korunması taraftarı olduğuna.
D) Yalnızca verilen emirleri uygulamakla yetinen bir asker olduğuna.

10

Mustafa Kemal'in düşünce dünyasında Türk düşünürlerin önemli etkileri olmuştur. Namık Kemal ve Ziya Gökalp gibi düşünürler, onun vatan ve millet sevgisini güçlendirmiştir. Tevfik Fikret gibi aydınların çağdaşlaşmayı savunan ve eski düşünceleri sorgulayan görüşleri ise yenilikçi düşünce yapısının gelişmesine katkı sağlamıştır.

Bu metne göre aşağıdakilerden hangisinin Mustafa Kemal'in düşünce dünyasında geliştiği söylenemez?

A) Millî egemenlik anlayışı
B) İnkılapçılık
C) Milliyetçilik
D) Vatanseverlik

Test bitti. Cevaplarını kontrol etmeyi unutma! Başarılar dilerim.

CEVAP ANAHTARI

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük • 8. Sınıf • Deneme No: 1

www.akmeseonur.com @akmese.onur YouTube: Onur Akmeşe

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	A	B	D	D	B	A	C	D	A

Konular: 1. Ünite: Bir Kahraman Doğuyor

1. C) Osmanlı dokuma esnafının olumlu etkilenmesi
İngiltere'den gelen ucuz kumaşlar, Osmanlı dokuma esnafının satışlarını azaltmış ve dükkânını kapatma tehlikesiyle karşılaşmasına neden olmuştur. Pamuk tüccarı kısa vadede kazanç sağlasa da dokuma esnafının olumlu etkilendiği söylenemez.

2. A) Çabalarının kötü gidişatı durdurmaya tek başına yetmemesi
Mustafa Kemal, ülke sorunlarına çözüm aramış ve görevlerinde önemli başarılar göstermiştir. Ancak Trablusgarp'ın kaybedilmesi ve Balkan Savaşlarındaki yenilgi, kişisel çabalarının devletin kötü gidişatını tek başına durduramadığını göstermektedir.

3. B) Şerife
Düyun-ı Umumiye İdaresi, alacaklıların Osmanlı borçlarını tahsil etmek amacıyla devletin bazı gelirlerini denetlediği bir kurumdur. Bu nedenle Osmanlı Devleti'nin kendi ekonomisini geliştirmek için kurduğu sıradan bir maliye teşkilatı olarak nitelendirilemez.

4. D) Milliyetçiliğin çok uluslu yapıyı tehdit etmesi
Mektupta kendi diline, tarihine ve milletine vurgu yapan genç, bağımsız bir devlet kurmak istemektedir. Bu düşünce, milliyetçilik akımının Osmanlı Devleti gibi çok uluslu devletlerde ayrılıkçı hareketleri güçlendirmesine örnektir.

5. D) Selanik'in askerî ve stratejik önemi
Metinde Selanik'in ulaşım bağlantıları, ekonomik canlılığı, farklı toplulukları ve fikir hayatı hakkında bilgi verilmiştir. Ancak şehrin askerî ve stratejik önemini açıklayan bir bilgi bulunmamaktadır.

6. B) Ortak amaç ve fikir etrafında birleşmenin zorlaşması
Farklı eğitim anlayışlarıyla yetişen gençlerin devletin geleceği konusunda birbirinden farklı hedefler benimsediği görülmektedir. Bu durum, eğitimde birlik bulunmamasının ortak düşünce ve amaçların oluşmasını zorlaştırabildiğini gösterir.

7. A) Okulların ve şehirlerin düşünce dünyasına katkı sağlaması
Selanik, Manastır ve İstanbul'daki eğitim ve sosyal çevre, Mustafa Kemal'i farklı alanlarda geliştirmiştir. Öğretmenleri, arkadaşları ve tanıştığı düşünceler, onun fikir dünyasının oluşmasına birlikte katkı sağlamıştır.

8. C) Siyasi bölünmelerin vatan savunmasını zayıflatması
Metinde subaylar arasındaki siyasi çekişmelerin ordunun düzenini ve disiplinini bozduğu belirtilmektedir. Bu durum, ordu içindeki ayrılıkların askerî başarıyı ve vatan savunmasını olumsuz etkilediğini gösterir.

9. D) Yalnızca verilen emirleri uygulamakla yetinmesi
Mustafa Kemal'in kuruluş çalışmalarına katılması, orduya ad vermesi ve bildiri hazırlaması, sorumluluk alarak etkin bir rol üstlendiğini göstermektedir. Bu nedenle yalnızca verilen emirleri uygulamakla yetindiği sonucuna ulaşılamaz.

10. A) Millî egemenlik anlayışı
Metinde vatan ve millet sevgisi ile yenilikçi düşüncenin gelişmesi üzerinde durulmuştur. Yönetme gücünün millete ait olması anlamına gelen millî egemenlik anlayışına ilişkin bir bilgi verilmemiştir.